

— ДЗЯУЧАТЫ, куды вы пойдзеце пасля лекцый?

— Дадому.

Гэтым словам студэнты называюць свой інтэрнат. Ды і на самай справе для соцэн юнакоў і дзяўчат універсітэта, якія прыехалі сюды вучыцца з усіх куткоў краіны, інтэрнат стаў родным домам. Тут яны праводзяць свой вольны час, тут рыхтуюцца да лекцый, семінараў. З розных па характару людзей у інтэрнаце вырастае дружны, добры калектыў.

Студэнты—гаспадары інтэрната. А кожны гаспадар адказвае за парадак у сваім доме.

Як правіла, студэнты вельмі добра ведаюць, што павінна зрабіць для іх адміністрацыя. Таму на усіх комсамольскіх і профсаюзных канферэнцыях галоўным патрабаванні робяцца адміністрацыйна-гаспадарчым работнікам. Толькі чамусьці ўсе забываюць аб другім—аб сваіх абавязках.

Вельмі многае у наладжаным быту залежыць ад саміх студэнтаў. Але да гэтага часу не адчуваецца іх гаспадарскай рукі. Усё яшчэ даводзіцца гаварыць аб тым, што ў пакоях брудна, многа пылу, студэнты вялюцца ў верхнім адзенні на ложках. Гэта датычыцца ў першую чаргу інтэрната на вуліцы Нямізе. У такіх пакоі, як № 3 (стараста Аляксееўка), № 7 (стараста Гінтэрфот), № 4 (стараста Нішт), № 18 (стараста Басаў) нават зайці жудасна ад бруду. Не лепшае становішча і ў пакоях № 4 (стараста Рудзкі), № 4а (стараста Крукаў) і многіх іншых на вуліцы Кірава.

Бяззліва адчуваюць сябе ў сваім-жа доме студэцкія, старасты пакояў і дзяжурныя. Многія не ведаюць нават сваіх абавязкаў. А студэцкія да гэтага часу існуюць амаль што фармальна. Іх членаў студэнты бачаць звычайна толькі ў ролі арганізатараў танцаў. Усё тое, чым карыстаюцца студэнты ў інтэрнатах,—дзяржаўная уласнасць. А парой да яе адносяцца нехайна, не шануюць грамадскую маёмасць, наносіць ёй шкоду. Кожны год даводзіцца траціць вялікія сумы на рамонт інтэрнатаў, на замену і набыццё інвентару. Шкло, здаецца, дробязь. Але калі ўзяць яго ў маштабах інтэрната, то абыходзіцца яно надзвычай дорага. Гэтага многія не ўлічваюць, і амаль на кожным кроку сустракаеш разбітае акно.

Самае звяччайнае крэсла разлічана на чатыры гады. У добрага гаспадара яно можа праслужыць і дзесяць. А ў нас яго прыходзіцца спісваць праз год—другі.

Грамадскія арганізацыі, самі студэнты не павінны праходзіць міма фактаў псавання дзяржаў-

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, камітэта ЛКСМБ,
прафкома і мясцома Беларускага дзяржаўнага
універсітэта імя В. І. Леніна

№ 34 (276) 13 снежня 1956 года Цана 20 кап.

ІНТЭРНАТ ТВОЙ ДОМ— БЕРАЖЫ ЯГО!

най маёмасці. Даўно трэба ўжыць наступную выліску з загаду Міністра вышэйшай адукацыі СССР: «Асобы, якія дапускаюць псаванне маёмасці і абсталявання інтэрнатаў, павінны аплаціць поўны кошт нанесенай шкоды». Можна быць, гэта прымуць некаторых задумацца над сваімі дзеяннямі.

Для многіх студэнтаў парадак канчаецца там, дзе зачыняюцца дзверы ва ўласны пакой. Аб чыстаце ў грамадскіх месцах клапаціцца нечага,—думваюць яны. Есць прыбральшчыцы—яны наведваюць парадак. І таму на кухні бруд, смецце, па калідорах валяецца папера, недакуркі. Адказныя па паверхах, якія штодзённа вызначаюцца, не звяртаюць на гэта ўвагі і не заклікаюць парушальнікаў да парадку.

Вельмі часта даводзіцца чуць па радыё, што такі-та завод, фабрыка эканомілі многія тысячы рублёў. Але нашы студэнты ніколі не задумваюцца над тым, што інтэрнат таксама можа даць эканомію. Узяць, напрыклад, электрычнае асвятленне. У многіх пакоях лампачкі не патухаюць ні днём, ні ноччу. Энергія—дзяржаўная—шкадзецца нечага. А ў выніку атрымоўваецца, што за апошні месяц універсітэт заплаціў штраф у суме 2 тысячы рублёў за перарасход электраэнергіі ў інтэрнаце па вуліцы Бабруйскай (корпус «А»).

Беражлівыя, гаспадарскія адносіны да дзяржаўнай уласнасці, эканомія народных сродкаў—патрыятычны абавязак кожнага студэнта. Інтэрнат твой дом. Падтрымай яго ў ім парадак!

ДРУЖНАЯ ПАДПІСКА

Заканчаецца падпіска на газеты і часопісы.

Актуальна прайшла падпіска на I курсе аддзялення Беларускай мовы і літаратуры. Тут кожны студэнт выпісаў газету. Газеты выпісаліся ў асноўным маладзёжныя. Так, выпісана 14 экзэмпляраў «Чырвонай змены», 12—«Фізікультурнік Беларусі»—9—«Знамя юности» і многа іншых.

Ц. СЦІПЛЫ.

ЗМЯСТОЎНАЯ ЛЕКЦЫЯ

Лекцыя дацэнта кафедры педагогікі і псіхалогіі В. Т. Петрыкава заўсёды цікавая, змястоўная і звязаная з будучай практычнай дзейнасцю студэнтаў.

Нядаўна дацэнт В. Т. Петрыкаў па даручэнні кафедры прачытаў на IV курсе хіміфака адкрытую лекцыю на тэму «Атэстычнае выхаванне навучэнцаў». Выклаўшы каротка сутнасць рэлігіі, адносіны да яе Совецкага ўрада і Комуністычнай партыі, лектар на багатым фактычным матэрыяле паказаў неабходнасць атэстычнага выхавання навучэнцаў. З вялікай цікавасцю слухалі студэнты аб ірычных забавонаў у школьнай навуцы, асабліва ў час экзаменаў. Прыводзіліся прыклады са школ Беларусі, вызваныя педагогаў, бацькоў, вучоных. Лектар паказаў, якія магчымасці для атэстычнага выхавання мае хімія.

В. Т. Петрыкаў ілюстравалі выкладанне сваёй лекцыі малюнкамі, урыўкамі з мастацкай літаратуры, эксперыментальнымі данымі. Багатая мова лектара, выразная метадычная будова лекцыі, пастаянная сувязь з аўдыторыяй—усё гэта забяспечыла вялікі поспех лекцыі. Шкада толькі, што на ёй вельмі мала прысутнічала выкладчыкаў. Тут многія маглі б павучыцца, як трэба выкладаць матэрыял, як захапіць слухачоў агульнавядомай на першы погляд тэмай і як эрудыцыя лектара, пастаянная работа над сабой дапамагае данесці да слухачоў многа новага і цікавага.

З. ЗІМАК,
студэнт IV курса філфака.

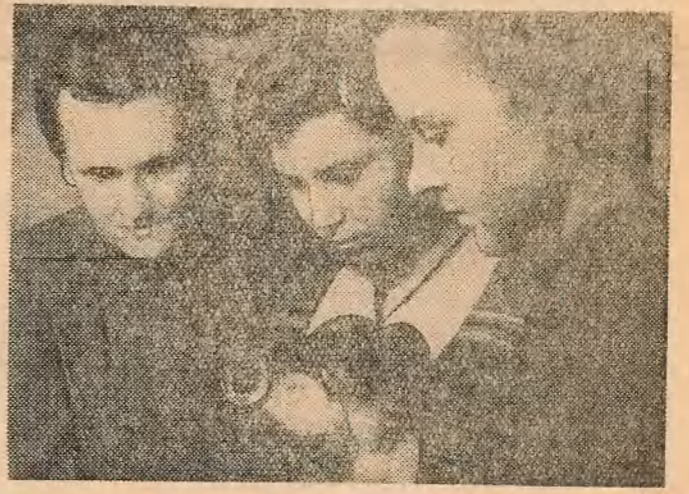
27 лабараторыя. Сёння тут кандыдат біялагічных навук Наталля Сцяпанана Суднік праводзіць практычныя заняткі па біяхіміі са студэнтамі III курсу. Прыглышаныя шэпты, шэпест паперы, звон прыбораў ствараюць дзелавую атмасферу ў лабараторыі.

На першым здымку вы бачыце Іду Качура і Сашу Гімбіцкага, занятых вызначэннем клятчаткі. Студэнты хутка знаходзяць «агульную мову» з прыборамі. Праходзіць некалькі хвілін—і дослед гатовы. А паказчыкі яго гавораць аб тым, што праведзены ён паспяхова (здымак злева).

Перад Нінай Кошкінай стаць іншая задача: схілішыся над тоустым шывткам, яна вызначае цукры па ўдзельнай вазе. Робицца гэта зусім проста, асабліва калі ведаеш тэарэтычны матэрыял (здымак уверсе).

На практычных занятках па біяхіміі студэнты ў асноўным працуюць парамі. У кожнай пары—свая справа. І усім паспявае даць канкрэтную і патрэбную параду Наталля Сцяпанана. Вось Н. С. Суднік падышла да сябровак Раі Попель і Людзі Кунцэвіч якраз у той час, калі яны вызначалі цукры па Бертрану.

В. КАНАВАЛЮК.
Фото М. Пільчыкава.

ХУТКА ФЕСТИВАЛЬ!

У маі 1957 года дбудзецца Першы фестываль моладзі нашага ўніверсітэта.

Для абмеркавання хода падрыхтоўкі да фестываля камітэт комсамола правёў сумеснае пасяджэнне з культмасавікамі факультэтаў. З падрабязнай інфармацыяй выступіў сакратар камітэта комсамола Е. Бабосаў. Ён расказаў аб планах правядзення факультэцкіх фестываляў, аб фондзе фестываля. Абраны арганізацыйны камітэт на правядзенне фестываля: Е. Бабосаў, сакратар камітэта комсамола, Г. Герасіменка, старшыня праўлення клуба, Д. Марчанка, старшыня прафкома, А. Я. Малышаў, прарэктар па вучэбнай рабоце, С. Г. Новак, кіраўнік драматычнага калектыву, І. Е. Клеонскі, кіраўнік харавога калектыву, Л. К. Алексютовіч, кіраўнік танцавальнага калектыву, Э. М. Прабітэйн, кіраўнік групы вальістаў, Е. Г. Маркаў, загадчык кафедры фізвыхавання,

М. Н. Меркушаў, дэкан юрфака, С. Н. Аурукін, загадчык аддзела забеспячэння, І. Чыкілеўская, студэнтка біялага-гелевага факультэта, І. Кіслява, студэнтка філалагічнага ф-та, А. Яскевіч, студэнт філалагічнага факультэта, В. Паўловіч, студэнт юрыдычнага факультэта, М. Сіляева, студэнтка біялага-гелевага факультэта, М. Руткоўская, студэнтка фізика-матэматычнага факультэта, А. Баранова, студэнтка юрыдычнага факультэта.

Пры аркамітэце арганізаваны камісіі па падрыхтоўцы саадапейнасці, па прапагандзе і сфармуляваны фестываль, гаспадарчая. Вырашана выпускаць фестывальны бюлетэнь.

Падрыхтоўка да першага фестываля моладзі ўніверсітэта разгортваецца на усіх факультэтах.

Г. ІВАНОВА.

Ала Падзельвер, студэнтка I курса аддзялення матэматыкі, і першакурсніца геалага-геаграфічнага факультэта Фані Рабышуцкая ў сваім пакоі (№ 15) на вуліцы Нямізе.

Фото М. Пільчыкава.

Нарада комсамольскага актыву

Нядаўна ў памяшканні клуба БДУ адбылася нарада прадстаўнікоў грамадскіх арганізацый універсітэта па пытаннях вучобы. На нарадзе прысутнічалі сакратары комсамольскіх і профсаюзных бюро факультэтаў, прафоргі і групы курсу і старасты.

З прамовай «Аб падрыхтоўцы студэнтаў да змяняй экзаменацыйнай сесіі» выступіў рэктар універсітэта прафесар К. І. Лукашоў. На нарадзе былі адзначаны

недахопы ў вучэбна-вытворчым працэсе і указаны задачы, якія стаяць у сучасны момант перад грамадскімі арганізацыямі універсітэта.

У прыватнасці К. І. Лукашоў падрабязна астанаўліваў на пытаннях рэарганізацыі лекцыйных заняткаў і самастойнай працы студэнтаў. Прысутнія задалі рэктару рад пытанняў, звязаных з падрыхтоўкай да экзаменацыйнай сесіі.

ВЫВУЧАЕМ ЭСПЕРАНТО

Яшчэ зусім нядаўна многія нашы студэнты паняцця не мелі аб мове эсперанто. Цяпер жадаючых авалодаць гэтай мовай становіцца ўсё больш і больш.

Па ініцыятыве студэнтаў камітэт комсамола арганізаваў гурток па вывучэнню мовы эсперанто. У мінулую пятніцу адбыліся першыя заняткі гуртка. Выкладанне вядзе студэнт IV курса філалагічнага факультэта З. Зімак. Аб зацікаўленасці студэнтаў мовай эсперанто гаворыць той факт, што на занятках гуртка прысутнічала каля 250 чалавек.

Поўны курс эсперанто складае 20 урокаў. Пасля гэтага эсперантыст можа удасканаліваць свае веды, чытаючы перыядычныя эсперантысцкія выданні, вядучы перапіску з эсперантыстамі ўсяго свету і размаўляючы са сваімі таварышамі.

У бліжэйшы час у гуртку будзе праведзена падпіска на эсперантысцкія часопісы.

Н. ВАСІЛЕЎСКИ.

СУСТРЭЧА З К. П. АРЛОЎСКИМ

Ранца 8 снежня бадан нічым не адрознівалася ад астатніх дзён. Толькі можа тым, што у інтэрнаце корпусу «А» многія з фізіолагаў неадспалі. Прышлося працягнуць у 8 гадзін. Хіба можна было праспаць? У дзевяць гадзін у 58 аўдыторыі павінна адбыцца сустрэча з вядомым старшынёй калгаса «Рассвет» К. П. Арлоўскім.

Праз адчыненыя дзверы аўдыторыі відаць, як група студэнтаў акружыла кражыстага чалавека з медалем Героя Савецкага Саюза і значком дэпутата на грудзях. Узываецца грым апладысмантаў. Усе устаюць. У прызідуме паяўляецца К. П. Арлоўскі. Кандыдат эканамічных навук Ф. В. Баравік вітае гасця і прадастаўляе яму слова. Акінуўшы поглядам шматлікую студэцкую масу, Кірыл Пракопавіч пачынае свой расказ:

— Гэты год многія старшыні калгасаў лічыць цяжкім годам. Ды яно і часткова верна. Лега было дажджлівае, зіма—ранняя Пятрэна было вялікае напружанне у працы. Але калгаснікі «Рассвета» ніколі не у круудзе на мінушае лета: яно было урадлівым. З двух тысяч гектараў жыта мы атрымалі у сярэднім па 15 цэнтнераў зерня, а у асобных брыгадах і па 18.

Усе было арганізавана такім чынам, што 15 верасня калгаснікі змаглі ўжо распачаць выбарку бульбы і да 20 кастрычніка ўся плошча гэтай культуры была убрана.

К. П. Арлоўскі расказвае аб тым, які ураджай даў аграрная культура, як забяспечана жыццёва кармамі на зіму, які ў гэтым годзе надой малака... Студэнты слухаюць з такой увагай і цікавасцю, якія бываюць далёка не на

усякай лекцыі. Хіба можна абмякнуць прапусціць міма вушэй такія факты і дробы, што расліваводства у сёлетнім сельскагаспадарчым годзе дало калгасу 11 мільёнаў рублёў даходу, а агульны грашовы даход складае 18 мільёнаў рублёў! У сёлетнім годзе прадукцыйнасць працы павысілася на 18 працэнтаў. Праўленне калгаса пастаянна вышуквае новыя формы арганізацыі і аплаты працання ў калгасе. Распрацаваная у калгасе «Рассвет» сістэма аплаты працы заключаецца ў наступным: праца аплачваецца дыферэнцыравана ў залежнасці ад сезону работ. Летам, напрыклад, аплата працы танней, чым восенню, калі работ вельмі многа. Другім такім новавыяўленнем, якое адрознівае калгас «Рассвет» ад другіх калгасаў, гэта тое, што праўленне саставіла не з 5—7 чалавек, як патрабуе гэтага Статут сельгасарцела, а з 33 чалавек. Гэта дае магчымасць уцягваць большую масу працаўнікоў у актыўную работу па кіраванню гаспадаркай. Адною са спецыфічных асаблівасцей праўлення з'яўляецца арганізацыя штодзённых сходаў калгаснікаў. Такія сходы праводзяцца летам да ўзыходу сонца, а зімой—перад святаннем.

Працягваюцца яны, звычайна 30—50 минут. На іх рашаюцца ўсе пытанні дня. Тут-жа калгаснікі прад'яўляюць свае скаргі, уносяць прапановы. Такім чынам любая скарга або просьба рашаецца ў нас на працягу 30 минут.

Мы займаемся пераселеннем калгаснікаў з далёкіх вёсак у цэнтр калгаса. Толькі ў гэтым годзе пераселена каля 40 сем'яў. Гэта робіцца з мэтай узняцця культурнага узроўню працоўных: тут на месцы і электрычнае асвятленне, і школы, і клубы.

На працягу двух гадзін расказваў К. П. Арлоўскі аб жыцці свайго калгаса. Яму было зададзена вельмі многа пытанняў. А ў аўдыторыю, і так ужо бітком набітую, усё прыходзілі і прыходзілі студэнты. Адазваўчы на пытанні, Арлоўскі сказаў, што ў калгасе «Рассвет» працуе звыш 20 чалавек з вышэйшай адукацыяй, што выпускнікі сярэдніх школ (іх у «Рассвете» дзве і тры пачатковыя), дэмабілізаваныя воіны амаль усе застаюцца працаваць у родным калгасе.

Бадай, гэта была самая цікавая сустрэча ва ўніверсітэце за апошні час.

М. ВАЦІС.

НА ЗДЫМКУ: К. П. Арлоўскі сярод студэнтаў. Фото М. ПІЛЬШЧЫКАВА.

Партыйнае жыццё

ПЕРААДОЛЕЦЬ ФАРМАЛІЗМ У КУЛЬТУРНА-МАСАВАЙ РАБОЦЕ

На адбыўшайся профсаюзнай канферэнцыі ўніверсітэта справядлівай крытыцы была падвергнута культурна-масавая работа на геалага-геаграфічным факультэце. Гэтае пытанне нядаўна абмяркоўвалася на адкрытым партыйным сходзе факультэта.

Сакратар комсамольскай арганізацыі факультэта А. Хсміч у сваім дакладзе наспрабаваў ускрыць асноўныя прычыны, якія з'яўляюцца тормазам у развіцці культурна-масавай работы. Адною з такіх прычын з'яўляецца тое, што з года ў год культурна-масавая работа вядзецца па адной і той-жа форме. Узіць хоць-бы мастацкую самадзейнасць. На факультэце працуе зараз толькі два гурткі—танцавальны і драматычны. Хор яшчэ толькі арганізаваны. Але і ў тых гуртках, якія ўжо ёсць, удзельнікаў не надта багата. Гэта ў асноўным перакурснікі. Рэпертуар калектываў вельмі бедны. Акрамя таго няма добрых кіраўнікоў. Усе сказанае сведчыць аб тым, што развіццё мастацкай самадзейнасці за апошні час пущана на самацёк. Комсамольскае і профсаюзнае бюро не займаюцца гэтай справай, асабліва ўцягненнем новых удзельнікаў у існуючыя калектывы.

— Комсамольскае бюро,—сказаў у сваім выступленні дэкан факультэта О. Н. Андрушчанка,—папракае партыйную арганізацыю ў дрэннай дапамозе, а між тым, само амаль нічога не робіць, каб наладзіць работу гурткаў мастацкай самадзейнасці.

Аб нізкім узроўні праводзімых вечараў адпачынку гаварылі ў сва-

іх выступленнях тт. Шкляр, Трухан. Усе вечары звычайна праходзяць па аднаму і таму-ж плану: маленькі даклад, а затым танцы. Вельмі мала думаюць комсамольскія і профсаюзныя кіраўнікі над тым, каб вечары мелі якое-небудзь ідэйнае афармленне, былі мэтанакіраванымі.

Многа гаварылася на сходзе і аб дыспутах, якія праходзяць у поўпустых аўдыторыях, і аб лекцыях, і аб культуры наводніц студэнтаў і г. д. Можна было чакаць, што камуністы, глыбока прааналізававшы становішча культурна-масавай работы, дадуць каштоўныя парады і унесуць канкрэтныя прапановы, якія-б дапамаглі ажыццявіць у бліжэйшы час гэты важнейшы ўчастак выхавальнай работы. Але гэтага не здарылася. У большасці выступленняў гаварыліся аб недахопах, а аб новых метадах і формах работы амаль нічога не было сказана. Гэта сведчыць перш за ўсё аб тым, што выкладчыкі недастаткова цікавіцца жыццём студэцкага калектыва, не ведаюць яго інтэрэсаў і запатрабаванняў. Ці можна даць каштоўную параду, як зрабіць цікавым і карысным вечар, выкладчык, які на сходзе звяртаецца да комсамольцаў з просьбай, каб яны расказалі, што з сабе уяўляюць вечары адпачынку і якія яны праходзяць? Трэба наведваць гэтыя вечары, каб мець аб іх уяўленне.

У недалёкім мінулым на геалага-геаграфічным факультэце быў моцны калектыв мастацкай самадзейнасці. Пры жаданні гэтага можна дабіцца зноў. Для гэтага патрэбна упарта, штодзённая работа.

Р. ТКАЧУК.

Пытайся—адказваем

Група студэнтаў фізіка-матэматычнага факультэта звярнулася ў рэдакцыю з просьбай расказаць на старонках нашай газеты аб новых правілах арфаграфіі і пунктуацыі. Адказаць на гэтае тэма мы папрасілі дацэнта А. Я. Бірала, загадчыка кафедры рускай мовы і агульнага мовазнаўства.

Ніжэй мы змяшчам артыкул А. Я. Бірала.

К выходу новых „Правил русской орфографии и пунктуации“

Как известно, современная русская орфография подверглась реформе после Великой Октябрьской социалистической революции. Царское самодержавие, стремясь держаться в темноте и невежестве народных масс, всячески препятствовало ирреденно орфографической реформы. Проект реформы, хотя и был подготовлен в дореволюционное время (в 1912 г.), окончательно был принят на орфографическом совещании при Академии наук 11 мая 1917 г. Советское правительство этот проект утвердило и дважды декретировало в качестве обязательной нормы для школ и печати 23 декабря 1917 г. и 13 октября 1918 г.

В орфографии были отменены ненужные правила, которые удерживали архаические написания, а некоторые из них, трудные для усвоения, подверглись упрощению. Так, например, вместо форм—АГО,—ЕГО (молодого, синего) в прилагательных мужского и среднего рода; вместо—БІЯ,—ІЯ стали писать—БІЕ,—ІЕ (добрые, синие) в именительном и винительном падежах множественного числа женского и среднего рода (как и в мужском) прилагательных, соответствующих местоимениям, числительных и причастиях; вместо—ОНЕ, ОДНЕ, в женском роде стали писать ОНИ, ОДНИ в именит. падеже множественного числа, как и в мужском и среднем; в местоимениях родит. падежа женского рода вместо—ЕЯ стали писать ЕЕ; согласно произношению упростили написание в приставках

«З»—«С», уточнили правила переноса слов.

Разрешив в основном трудности, реформа 1918 года не затронула частных сторон орфографии, которые вскоре стали обнаруживаться и нарастать, особенно в связи с расширением лексики. После Октябрьской революции в нашей орфографии, действительно, накопилось значительное количество написаний, которые вызывают неудобства и требуют затрат дополнительного труда и времени для их усвоения. Поэтому в печати неоднократно поднимался вопрос о необходимости проведения новой реформы орфографии, при этом вносились конкретные предложения по её улучшению. Однако в наше время нет необходимости вновь проводить орфографическую реформу, т. е. делать коренную ломку в её системе.

Современная русская орфография в целом удовлетворяет запросы социалистической культуры, она нуждается лишь в улучшении, т. е. упрощении и упорядочении некоторых правил, в устранении дублетов и разнобоя, в унификации написаний отдельных слов.

К этому выводу пришли почти все участники дискуссии по вопросам русской орфографии и пунктуации, которая проводилась в 1954 г. «Учительской газетой» и журналом «Русский язык в школе». В результате длительной работы учёных языковедов и педагогов в текущем году издан полный свод «Правил русской орфографии и пунктуации», утверждённый Академией наук СССР, Министерством высшего образования СССР и Министерством просвещения РСФСР.

В составлении «Правил» принимали участие известные со-

ветские языковеды и педагоги: академик Л. В. Щерба, член-корреспондент АН СССР Д. Н. Ушаков, академики С. П. Обнорский и В. В. Виноградов, члены - корреспонденты АН СССР С. Г. Бархударов, Е. С. Истрина, профессора—К. И. Былинский, С. Е. Крючков, А. Б. Шапиро, президент АПН РСФСР профессор И. А. Каноров, кандидат педагогических наук Е. И. Корневский и др.

В новом своде «Правил русской орфографии и пунктуации» уточнены и дополнены существующие правила правописания гласных и согласных звуков, написания букв Ъ и Ы, слитные написания и через дефис (черточку), написания прописных букв, буквенных аббревиатур, сложносочинённых слов и графических сокращений, правила переноса слов и правила пунктуации.

Однако нельзя думать, что в новом своде оговорены все случаи правильного письма, с которыми приходится встречаться в практической деятельности. Для облегчения усвоения орфографии к новому своду прилагается словарь, содержащий около четырёх тысяч слов.

Полному переходу на унифицированное письмо поможет большой орфографический словарь (около 100 тысяч слов), соответствующий основным принципам и указаниям нового свода «Правил русской орфографии и пунктуации». Этот словарь уже находится в печати, выйдет в свет в начале 1957 года.

Переход на новую орфографию школ, издательств, учреждений—большое государственное дело, для осуществления которого требуется тщательная подготовка и соответствующее время.

Для ознакомления с новыми «Правилами русской орфографии и пунктуации» кафедра русского языка и общего языкознания подготовила статьи по отдельным разделам, которые будут опубликованы в нашей газете.

Зав. кафедрой русского языка и общего языкознания доцент БИРАЛО А. Я.

Навесці парадак у выдачы стыпенды

7 гадзін раніцы, але каля касы ўніверсітэта выягнулася доўгая чарга студэнтаў і стараст курсоў. Да дзесяці гадзін тут ужо цялыя сотні, а ў тры гадзіны дня па калідору немагчыма прайсці.

І раптам пачуўся вокліч: «—Нясуць!» Сярод агульнага шуму чуваць самыя рознастайныя выкрыкі. Яны ляцяць ад касы ўніверсітэта па ўсяму біякорпусу.

Праз некаторы час адчыняецца ваконца касы. А натоуп усё расце, прыбываюць новыя і новыя студэнты. Тут і пачынаецца нешта незразумелае.

— Ну, хлопцы, паднацісьце! Дзесяці студэнтаў IV і V курсаў геалага-геаграфічнага факультэта пачалі прапыхваць да касы сваіх стараст. Але натоуп стаць трымаў, непарушна. Парадкам прайшло папачыць геалагам, але дзякуючы моцнай мускулатуры, ім усё-такі удалося прапыхнуць сваіх прадстаўнікоў да акна.

— Ой! Што вы робіце?—крычыць нехта прыдушаным голасам.

— Яшчэ раз узялі!—камандуе адзін са стараст сваім студэнтам.

Я больш не магу,—чуецца голас старасты II курса аддзялення рускай мовы і літаратуры Бубен. Пад наіскам дзесятка чалавек дзяўчына выкульваецца з чаргі.

На гэты крык збігаецца яшчэ некалькі дзесяткаў студэнтаў Адзін з іх высокі хлопец у шэрым касцюме, з вечною усмешкаю на твары, раптоўна стаў незнанамамы. Усмешка спаузда з яго губ, вочы пачалі выпраменьваць злыя іскры. Ён, нібы метэор, урзаўся ў натоуп. Высокі рост дазваляе далёка працягнуць рукі і, дапамагаючы сабе локцамі, прасунуцца наперад. Аднак яму даюць дружны адпор. Некалькі удараў майстроў боксу прымушаюць яго хуценька рэтыравацца назад. Па яго твары цякуць ужо струменчыкі поту, валасы зіпцілі і зляцелі пасмамі на вочы, апанаваныя смуткам. Удхнуўшы крыху паветра, ён зноў уразаецца ў натоуп. І так робіць некалькі спроб. Нарэшце яму удаецца шпунуць у акно касы скамечаныя ведамасці. Толькі такім чынам студэнт II курса аддзялення рускай мовы і літаратуры Сініцкі атрымаў грошы за старасту Бубен.

Цяжка, вельмі цяжка даводзіцца старастам-дзяўчатам атрымаць стыпендыю. Вось адна з іх

працягвае рукі і кіліца сваіх студэнтаў: «Цягнуце мяне, ужо атрымаю!» І яе цягнуць за крысо паліто, за рукі.

Асабліва не пацанаваў адной з стараст біёлага-глебавата факультэта (прозвішча яе называць не будзем). Атрымаўшы грошы і які-як выбраўшыся з жылых ціскоў, яна пападалася новай сучкей, якую ёй разваралі.

Ганарыста узяўшы галаву, з задаволенай усмешкаю на твары праходзіць з грашмыма стараста IV курса аддзялення журналістыкі А. Стыксуні. Ды і як не ганарыцца? Стыпендыю ён атрымаў нейкім сваям, дзуным шляхам. У чарзе ён не стаяў, ніхто яму не мяў бакі. А грошы—у руках. Як не хадзіць пасля гэтага «гогалема».

Да пяці гадзін вечара каля касы засталася каля 50 чалавек. Яны не удзельнічалі ў гэтай «мёртвай хватцы», бо, як відаць, не валодалі баксёрскімі здольнасцямі ці, можа, мелі больш шпілсакі і звычайнай чалавечай партыі. Але перад іх вачамі акно раптоўна зачыняецца.

— Да пабачэння,—пачулі яны голас касіра.

Доўга яшчэ стаялі яны перад адчыненай касай. Не хацелася адходзіць з пустымі рукамі, прастаўшы з 7 гадзін раніцы.

Кады ўсе разыйшліся, перад вачыма прастага жудаснага карціна «стыпендыяльнага» дня. Вакол вадзілася чорныя, шэрыя, медныя і кацяныя гузікі. Зімі па суседству яжалі пальчаткі, паламаньня аўтаматыхныя рукі, алоукі, шматкі паперы і цялая куца акурка.

Так з месяца ў месяц атрымаюць стыпендыю студэнты нашага ўніверсітэта.

У гэты дзень звычайна сотні студэнтаў прапускаюць лекцыі, бо яны вымушаны стаяць каля касы і чакаць з «мора надвор'я».

Хто-ж вінават у гэтым? У першую чаргу самі студэнты, што не прытрымліваюцца чаргавасці ў атрыманні стыпендыі.

Ведаючы, што ў гэты дзень грэшна нешта было забяспечыць усіх студэнтаў, у бухгалтэрыі выдалі ведамасці старастам усіх курсаў. А хіба нешта было складзіць графік атрымання стыпендыі па курсах або факультэтах і строга прытрымлівацца яго?

Толькі безадказнасць, нявуага да студэнтаў з боку работнікаў бухгалтэрыі пастаянна прыводзіць да вышэй апісаных з'яў.

В. ДРАГУНОУ.

У НАШЫХ СЯБРОУ

Сяброўства паміж студэнтамі тэатральна-мастацкага інстытута і III курса аддзялення журналістыкі пачалося нядаўна.

— Нас запрашаюць да сябе на вечар сустрэчы студэнты тэатральнага інстытута, — сказала аднойчы Таня Арлова, камсорг III курса. Многа размоў было аб прадстаўчым вечары, і нічо больш — пасля яго. І гэта не дзіва, бо на вечары студэнты БДУ убачылі многа цікавага.

— Мы павінны сустрэцца як мага часцей. Наша дружба дапаможа нам у працы, вучобе і адпачынку. Будзем сябраваць, — адказалі трэцкурнікі-журналісты.

Правільная думка, каштоўная ініцыятыва. Студэнтам універсітэта трэба і надалей пашыраць сувязі з вышэйшымі ўстановамі рэспублікі.

Ніжэй мы змяшчаем матэрыялы, якія расказваюць аб жыцці і справах студэнтаў тэатральнага інстытута.

У дзяцінстве Вера Гармаш, як і многія яе аднагодкі, марыла вучыць дэяцей. З захапленнем вазілася яна з суседнімі малышамі, беручы прыклад ва ўсім у школьнай настаўніцы.

Жыццё ў родным Данбасе цяжка шкава. Дзяўчынка паспяхова пераходзіла з класа ў клас. І цяжка сказаць, калі яе паявілася жаданне стаць артысткай. Можна з таго часу, калі іяцкія класіцысты ўвучылі яе ў кіно артыстку Тарасаву, якая іграла ў кінакарціне «Без янак вавоў». Глыбока крануў сэрца дванацінагадовай дзяўчынкі вобраз Кручыннай і аднойчы ўзніклае жаданне перарасці ў вялікую мару — стаць актрысай, самай сыграць Кручынну.

Зараз Вера Гармаш займаецца на другім курсе актёрскага факультэта. Каб здзейснілася яе мары, дзяўчыне ўжо патрэбна многа год упартай працы. Але ўжо зараз можна не сумнявацца ў правільнасці абраннага ў шляху. На экзаменах Вера атрымала выдатную адзнаку на майстэрству актёра — гэта прызнанне вялікіх здольнасцей будучай артысткі.

ДА ЗАПАВЕТНАЙ

Кожны ідзе да заповітнай мэты сваім шляхам.

Шлях да снізны Маша Папова пачала ў родным Ленінградзе яшчэ дзевяцігадовай дзяўчынкай. Праўда, у назве гуртка Палла п'юнерка, дзе яна займалася, не было і намёку на агні рампы. Гэта быў гурток мастацкага слова. Але якая п'юнерка, прыйшоўшы з кіно або тэатра, не бачыла сябе ў святле пражэктара пад зачараванымі позіркамі гледачоў? Хто з дзяўчынак не збраў рублі, каб купіць сабе паштовак з любімымі артыстамі? Былі такія дзівячкі «сакрэты» і ў Машы і яе сябровак.

Ішлі гады — і яе равенніцы забывалі свае ранейшыя захапленні. Іх цягнула да заводскіх цэху ці палаткаў геалягаў, кабін самалетаў, ці да канструктарскіх бюро. У Машы-ж мара стаць артысткай з часам толькі умацоўвалася.

Але абставіны склаліся так, што пасля школы дзяўчына стала студэнткай юрыдычнага факультэта Ленінградскага ўніверсітэта. Ші то ёй хацелася яшчэ раз правесці сваё жаданне і магчымасці, ці то дома не зразумелі яе шчырых імкненняў да снізны, толькі пачаліся вучэбныя дні з падручнікамі крыміналістыкі і грамадзянскага права, з фоталабараторыямі і практычнымі заняткамі. Дзівяччай-ж мара не забывалася. Маша актыўна удзельнічала ў рабоце тэатральнага калектыву пры Выбарскім Доме культуры. Тут яна выканала ролю Анны ў спектаклі па творы Астроўскага «На бонкім месцы». Усё ясна і ясна рабілася, што вучыцца пайшла яна не туды.

І пасля трох курсаў універсітэта высокая светлавалася дзяўчына з вялікімі шэрымі вачыма стала студэнткай Беларускага дзяржаўнага тэатральна-мастацкага інстытута. Вось тут яна і пазнала, што шлях да снізны даволі празны і не адзін пот праліць, покуль увойдзеш у ролю, прымушы гледача верыць тэбе да канца. Але для любімай справы Маша не шкадавала ні сіл, ні часу. І на першых-жа эк-

З ГІСТОРЫІ ІНСТЫТУТА

(У ГУТАРЦЫ З НАРОДНЫМ АРТЫСТАМ БССР Д. А. АРЛОВЫМ)

Беларускі дзяржаўны тэатральна-мастацкі інстытут — адзін з самых маладых мастацкіх навучальных устаноў рэспублікі. Актёрскі факультэт існуе з 1945 года, мастацкі — усяго чацвёрты год.

Выхаванцы актёрскага факультэта атрымліваюць падрыхтоўку не толькі па спецыяльнаму прадмету (майстэрства актёра), але і па літаратуры, грамадска-палітычным і тэатральным дысцыплінам: мова, танец, сцэнічны рух, рытміка, фехтаванне, вакал.

Мастацкі факультэт з аддзяленнямі жывапісу, скульптуры і графікі рытуе спецыялістаў, якія атрымліваюць званне мастака адпаведнай спецыяльнасці і права выкладання ў сярэдніх мастацкіх навучальных установах.

Нягледзячы на сваю маладосць, інстытут выхаваў вялікую колькасць артыстаў, рэжысёраў і тэатральных дзеячоў.

Імя былой студэнткі інстытута, заслужанай артысткі БССР Ліліі Драздовай вядома далёка за межамі Беларусі па ўдзеле яе ў кінакарцінах «Паўлінка», «Пялюць жаваранкі» і «Несцерка».

Добра ведаюць гледачы Ю. Галкіна па спектаклю «Сям'я», у якім ён выконвае ролю маладога Леніна, Дзмі Шпакава, выканаўца ролю Ялены («Накануне») і Луізы («Коварства і любовь»).

Выхаванцы інстытута М. Громава, Г. Несцяровіч, І. Лапцкі, К. Сенкевіч (у тэатры імя Янкі Купалы); В. Дзідзенка, І. Ганусевіч (у тэатры імя Якуба Коласа); Г. Асмалоўская (у Дзяржаўным рускім драматычным тэатры); Іна Дзяніскавіч у Гродзенскім тэатры і Р. Сакалова ў Магілёўскім займаюць усё больш і больш адказныя месцы ў рэпертуары тэатраў, заваёваючы прызнанне і любоў нашых гледачоў.

З выпуска інстытута арганізаван тэатр Юнага гледача. Вялікая група студэнтаў інстытута пастаянна удзельнічае ў рабоце кінастудыі «Беларусьфільм».

Былыя выхаванцы інстытута Э. Герасімовіч і А. Бутакое прысвяцілі сабе тэатразнаўчай і рэжысёрска-педагагічнай дзейнасці. Зараз яны кандыдаты мастацказнаўчых навук і выкладчыкі інстытута.

У ліку выкладчыкаў такія вядомыя майстры сцэны, як К. Саннікаў, народны мастак БССР, скульптар А. Бембель, заслужаны дзеяч мастацтваў В. Цырка і многія іншыя.

заменах яна атрымала выдатную адзнаку.

Адначасова Маша заканчвала заочны юрыдычны факультэт. І зараз яна мае дыплом юрыста.

Спецыяльнасць гэтая мне не паходзіць, — усміхаецца дзяўчына, — а можа быць і дапаможа.

Цяжкавата прыйшлося пры пераходзе з другога курса на трэці. Калі на папярэдніх курсах рабі-

яго характару. І тут раптам Маша адкрыла ў сабе — сябе. Ёй здавалася, што яна створана для лірычных роляў, а аказалася, што ў яе лепш атрымліваюцца сатырычныя, герачыя і сацыяльна-бытавыя. З поспехам яна працавала над ролямі камісара з «Аптымістычнай трагедыі» і Машы з «Крэмлёўскіх курантаў». А як цёпла яе сустралі ў капсінаках і пародных!

— Мне вельмі хочацца сыграць Лэдзі Макбет, — гаворыць Маша.

І таварышы, і настаўнікі не сумняваюцца ў гэтым.

Трэцікурсніцу Машу Папову ведаюць і як добрага грамадскага дзеяча. На першым курсе «е абралі камсоргам».

— А я-ж часта, пакуль прывукла, спазнялася на заняткі, — смяецца Маша. — Ну і мяне, групора, «выхоўвалі» на сходках. Выправілася, вядома.

Зараз яна з'яўляецца членам камітэта камсамола і удзельнічае ў студэнцкім навуковым гуртку па вывучэнню славянскіх Станіслаўскага, Неміровіча-Данчанкі і другіх слаўных дзеячоў тэатра. Іх вялікія справы, іх яркі прыклад служэння мастацтву многаму вучыць блдучых артыстаў.

І хто ведае, — можа праз якіх пяць год Марыю Папову будуць ведаць не горш, чым цяпер ведаюць выхаванку інстытута Лілію Драздову.

Г. БУРАЎКІН.

Дзень блдучых артыстаў

Пэуна, у кожнага, хто упершыню прысутнічае на занятках студэнтаў тэатральна-мастацкага інстытута, узнікае думка: а ці ведаюць заўзятыя паклоннікі, што так гучна аплачваюць і да хрыпаты крычаць «бісь», як пачынаецца шлях артыста?

А пачынаецца ён так.

...Першы курс. Заняткі па сцэнічнай мове.

— Раз, два, тры, чатыры... — адлічвае секунды выкладчык Барыс Якаўлевіч Вішкарэ. Выконваецца першае практыкаванне — адпрацоўка дыхання. Набраўшы паветра, студэнты на пэўны прамежак часу затойваюць дыханне. Потым робяць спакойны выдых Цішыня надзвычайная. Але хіба стрымаш дыханне і смех, калі убачыш, як чародка свавольнікаў-вераб'ёў спалохана шаракнула ад акна, убачышы перад сабой носам людзей. Што-ж, каму не знаёма гэта і з кім гэтага не бывае: калі забаронена смяцца, усё здаецца такім смешным.

Потым пачынаюцца практыкаванні на пэўную гучнасць: трэба фразу паслаць на розны адлегласці. Здаецца, лёгкае практыкаванне, але не заўсёды удаецца выканаць яго беспамылкова. І тады на дапамогу прыходзіць выкладчык:

— Уявіце, што лодка, у якой сядзіць ваш кахан, адплывае ад берагу і наўздагон яму вы выказваеце свае пануцыямі з «Яўгенія Онэгіна»: «... Нет, помню-то видетъ вас...»

На хвілінку Зіна задумваецца, пачынае спачатку. Голас яе цяпер гучыць больш упэўнена і цвёрда.

Слухаеш — і уяўляецца, як па чыстай паверхні возера плыве лодка, а з берагу услед за ёй ляць голас дзяўчыны.

Будучым артыстам трэба навучыцца данесці да слухача тэкст рознага характару. І вось зараз выкладчык прапануе студэнтам чытаць заклікі.

— Люда, больш мужнасці ўкладвай у голас, — раіць Барыс Якаўлевіч, — а то у цябе тон нейкі лакрыдзжаны.

Добра прачытаў заклікі Эвальд Гатоўскі. Аднак і у яго адрас

знаншлася заўвага: зычным голасам не усёды возьмеш.

А у гэты час на другім курсе ідзе лекцыя па майстэрству актёра. Выкладчыца Эльвіра Пятроўна Герасімовіч правірае падрыхтаваны твораў студэнтаў урывак з п'есы В. Розава «Вечна жыўя». Доўга і крпатліва працавалі яны над ролямі і вось зараз пачуюць агляну сваёй работы. Вопытнае вока педагога прыкмятае самыя дробязныя недакладнасці ў ігры блдучых актёраў:

— Вось як трэба абдымаць каханую, — і Эльвіра Пятроўна паказвае студэнта Геру Далгоў, як гэта робіцца.

Многа працуюць студэнты разам з выкладчыкамі, але яшчэ больш даводзіцца вучыцца самастойна.

Студэнта III курса Генадзія Гарбука амаль кожны дзень можна бачыць у бібліятэцы імя В. І. Леніна. Вось і зараз ён нізка схілуся над томікам Горкага.

— Працую над вобразам Васікі Пепела, — гаворыць Генадзія. — Колькі ўжо разоў перачытваюць заўсёды адкрываю ўсе новыя і новыя рысы ў характары героя. Шмат карыснага дае і знаёмства з вопытам работы артыстаў МХАТ'а над гэтай роляю, а таксама чытанне кніг, дзе героі па характары нагадваюць Васіку Пепела.

Аднак часам прыходзіцца зьяняцца пытаннімі, якія нічога агульнага з мастацтвам не маюць. Профсаюзная канферэнцыя ў інстытуце і, як звычайна, толькі перад самай справаздачай рэвізійнай камісіяй прыйшоў сесіі за стол, каб разабрацца ў фінансавай дзейнасці прафкома.

А вечарам многія са студэнтаў спяваюць у тэатр імя Янкі Купалы. Толькі не на галерэі бачым мы іх, а на сцэне. Студэнткі Бельская, Гармаш, Фурманова, Смагіна і другія заняты ў масавых сцэнах спектакляў «Салавей» і «Крэмлёўскія куранты».

«Добрая школа для блдучых артыстаў!»

УЛ. СКАПА,
В. ЗУЕНАК.

У выпускнікоў інстытута

Рабочы момант над камендэяй Гальдони «Слуга двух госпадоў». Злева направа: студэнты IV курса Г. Ваксман, Г. Аўсяннікаў і Н. Казімін.

Фото П. Бераскова.

Хутка, вельмі хутка ў тэатры нашай рэспублікі увалюцца новы, свежы струмень маладосці — сённяшнія студэнты Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута.

А зараз выпускнікі напружана працуюць над дыпломнымі спектаклямі. Яшчэ і яшчэ раз паўтараюць яны асобныя сцэны, настойліва шукаюць правільныя шляхі да разумення вобразаў. Трэба многа працаваць, каб задавоіль такога патрабавальнага кіраўніка, як народны артыст БССР Саннікаў, а потым яшчэ больш патрабавальнага гледача.

Дыпломныя спектаклі, такія рознастайныя па жанру, даюць магчымасць кожнаму выпускніку паказаць свае здольнасці, паказаць, з чым ён прыдзе на сцэну тэатра, што новага прынясе з сабой.

І паступова усё больш акрэслена і рэальна выступаюць вобразы герояў «Леса» Астроўскага, «Слуги двух госпадоў» Гальдони, «Раскіданата гнезда» Купалы, «У добры час» Розава. Але работы ў маладых выканаўцаў яшчэ многа.

Пажадаем-жа ім вялікіх поспехаў у першай самастойнай і адказнай рабоце.

СЯБРОЎСКІ ШАРЖ

На Даманскага Фелікса

Одну он мудрость помнит всюду:

— Чем тише еду — дальше буду.

Мал. В. ГОМАНАВА.

КЛОПАТЫ АБ ЛЮДЗЯХ— ВЫШЭЙ ЗА УСЕ

Праішоу год. Мясцовы камітэт БДУ пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі прарабіў значную работу па наладжанню вучэбнай і выхаваўчай работы, сувязі навуцы з вытворчасцю, працоўнай дысцыпліны, вывучэнню і паляпшэнню жыллёва-бытавых умоў супрацоўнікаў універсітэта. Многа увагі удзяляў мясцом пытанню арганізацыі калектыўнага адпачынку. Аднак не ўсюды былі дасягнуты належныя вынікі. Аб усім гэтым было сказана ў справаздачным дакладзе старшыні мясцовага т. Крышчэвіча.

Дэлегаты канферэнцыі ўскрылі рад недахопаў у рабоце прафсаюзнай арганізацыі і падвергну мясцом прычыновы крытыцы. Дэлегат т. Коношкі гаварыў аб слабым фінансаванні мерапрыемстваў па ахове працы, аб несвоечасовай пастаўцы тэстага пытання. У выніку такіх адносін да справы па ўнядрэнню тэхнікі бяспекі дасяглася выкарыстоўваць частку сродкаў, прызначаных на капітальны рамонт. Тав. Коношкі падкрэсліў неабходнасць наладжвання строгага ўнутранага кантролю за выкананнем правіл бяспекі.

Абязаната тры гады нацяжыць—завялі ў сваім выступленні т. Навіцкі.—Ужо год як мы чакаем 200 рублёў, якія мясцом выдзелі работнікам друкарні на культурна-масавыя патрэбы. І не ведаем, колькі яшчэ давядзецца чакаць.

Далей т. Навіцкі гаворыць аб тых непаладках у рабоце, якія адмоўна адбіваюцца на якасць прадукцыі. Работнікі друкарні працуюць у надзвычай цяжкіх умовах. У цэхах гарача, тэмпература даходзіць да 40 градусаў, а на батарэях чамусьці зняты вентылі. Рэгуляваць тэмпературу нельга. Выступаючы гаворыць аб тым, што вытворчасць гартавых калодак не наладжана. Пры друкаванні кішч даводзіцца ставіць картонныя пракады, якія трэба мінюць пасля некалькіх водцёскаў. У выніку атрымліваецца брак.

Мясцом таксама мала цікавіцца умовамі быту і жылля работнікаў друкарні. Некаторыя рабочыя адчуваюць вострую патрэбу ў жыллі. Па вуліцы Кірава ёсць свабодныя пакоі, і рэктар дазваляе заняць яго нашым тром работнікам, але гэты давол безнадзейна затрымаўся ў праектара па адміністрацыйна-гаспадарчай частцы т. Бярэзіна.

А. Навіцкі востра крытыкаваў мясцом за недастаткова уважлівыя адносіны да заяў аб аказанні матэрыяльнай дапамогі.

Дэлегат ад прафсаюзнай арганізацыі хімфака т. Баркан правільна заўважыў, што ў нас у цэнтры увагі часта знаходзіцца людзі з дрэннай рэпутацыяй.

Не скаржэ, што ў нашым калектыве ёсць дрэнныя работнікі, якія абыхаваюцца адносна да выканання сваіх абавязкаў іх патрэба на час-ад-часу падсіцеўваць, напамінаць аб адказнасці перад грамадствам. Але ж пераважная большасць—гэта цудоўныя людзі, якія працуюць на карысць Радзімы, не шкадуючы сваіх сіл. Такія людзі ў нас неасуджана замоўчаваюцца.

Правільнай была ў гэтым плане заўвага т. Абецэдэрскага, што нават узнагароды выдаюцца не ў адпавядаючай абстаноўцы. Так, каманданта т. Ткачука, якога ўзнагародзілі Граматай Вярхоўнага Савета БССР, забілі папярэдзіць, калі адбудзецца ўручэнне ўзнагарод. А хто ў нас ведае т. Цітка, які сваёй працай стварыў біялагічны музей і захаваў яго ў час вайны?

Недахопы ў рабоце мясцовага ў нямай ступені тлумачыцца слабай сувяззю з прафформамі. Як адзначала т. Рубанова, некаторыя прафформы не з'яўляліся на пасяджэнні мясцовага нават у такіх выпадках, калі іх прысутнасць была неабходна. Здаралася, што пры разглядзе заяў на аказанне матэрыяльнай дапамогі члены мясцовага не ведалі, ад каго гэтая заява, ці адпавядае яна сапраўднаму стану рэчэй.

Дэлегат т. Давыдоўскі крытыкаваў мясцом за безважнасць адносін да быту студэнтаў. Члены мясцовага не цікавіліся, як вядзецца сябе студэнты ў інтэрнатах,

а паводзіны некаторых патрабуюць жадаць многа лепшага. Культурны адпачынак студэнтаў не наладжаны. У ленпакоях часцей за ўсё праводзіцца танцы. Мясцовы патрэба арганізаваць камісію па правярцы інтэрнатаў, прыняць непасрэды ўдзел у навідзены парадку і арганізацыі культурнага адпачынку.

Большасць нашых студэнтаў прыйшло на ўніверсітэт са школьнай парты, адзначыў у сваім выступленні тав. Старавойтаў.—таму яны не бачылі цяжкасцей, не ведаюць жыцця. Наглядаюцца ўтрыманскія настроі, варварскія адносіны да дзяржаўнай маёмасці. Выкладчыкі, таксама як і абслугоўваючы персанал, не патрабуюць ад такіх студэнтаў належнай павягі да устаноўленага парадку.

Пытанне культурнага выхавання студэнтаў мясцовы камітэт неасуджана абыходзіў. Нашы студэнты павінны быць не толькі ўсебакова развітымі, высокакваліфікаванымі спецыялістамі, але і людзьмі з высокай культурай, які могуць трымаць сябе ў грамадстве, умеюць быць вострым і уважлівым.

Мы не выходзім сваіх студэнтаў,—сказаў дэлегат Д. Е. Фактаровіч.—На студэнцкіх вечарах, апрача як па прыму, выкладчыкі не бываюць і не цікавіцца імі, пакідаюць моладзь на волю лёсу.

Т. Бабкоў звярнуў увагу на тое, што студэнты ўніверсітэта, захоўваючы ў памяшканне, не здымаюць галаўных убораў. Гэта паказвае нізкі ўзровень культуры, дрэнную настаноўку культурна-выхаваўчай работы, гаворыць аб тым, што лекцыі выкладчыкаў не носяць выхаваўчага характару.

Мясцовы камітэт ўзначальвае прафсаюзнае арганізацыю, у якой налічваецца звыш 700 членаў. Апрача кіраўніцтва самімі членамі прафсаюза мясцом абавязаны праводзіць вучэбна-выхаваўчую работу сярод дзяцей. Вядома, што для гэтай мэты неабходна памяшканне. Т. Шэйнеман, які ўзначальваў сектар работы сярод дзяцей, патрабаваў, каб у будучым годзе адміністрацыйна-гаспадарчая частка выдзеліла пакой, які можна было-б выкарыстаць для адпачынку дзяцей і саміх супрацоўнікаў універсітэта.

Вельмі дрэнна працавала рэвізійная камісія (старшыня т. Пастуховіч), члены якой за цэлы год нічога не зрабілі па навідзены парадку ў фінансавай гаспадарцы мясцовага. Дэлегаты ўказвалі, што нягледзячы на трывожныя сігналы членаў мясцовага аб нядобрым становішчы спраў, рэвізійная камісія не зрабіла адпаведных вывадаў і толькі праз тры дні пасля заявы аб неабходнасці зрабіць рэвізію, прыступіла да работы. Каса ўзаемадапамогі таксама працавала бескантрольна. Па патуранню членаў мясцовага і рэвізійнай камісіі былым сакратаром т. Дзегцяровай данушчана значная растрата грашовых сродкаў, не вёўся ўлік выданных пуцёвак, дасяглася выпадкі самапраўства.

Мясцовы камітэт фактычна стаў у баку ад навідзеных заяў па барацьбе за палепшэнне бытавых умоў навуковых супрацоўнікаў і абслугоўваючага персаналу. Выкладчыкі кафедры замежных моў вымушаны працаваць па 12 гадзін у суткі, а нагрузка выкладчыкаў кафедры фізічнага выхавання дасягае тысячы гадзін. Людзі пазбаўлены выхадных, але гэта не усхвалявала членаў мясцовага, не вывела іх са стану самазаспакоенасці. Дэлегат Г. А. Павецеў рэкамэндаваў новаму складу мясцовага камітэта наладзіць работу так, каб яна не праходзіла ў адрыў ад работы рэктарата і партыйнай арганізацыі. Мясцом павінен стаць баявым кіруючым органам, а не заставацца арганізацыяй, якая займаецца разборам скартаў.

Прынцыпова ставіць пытанні быту, аховы працы, навуцы, зрабіць свой апарат дзелавым і гібім, быць цесна звязаным з масамі, жыць іх інтарэсамі і патрабаваннямі, карэнным чынам палепшыць стыль сваёй работы і кіраўніцтва нізавымі прафарганізацыямі—вось чаго патрабавалі дэлегаты канферэнцыі ад новага складу мясцовага камітэта. С. ШЧЭРБА.

Я Н Ы І М Ы...

(па матэрыялах рэйда)

З трыбуны комсамольскай або прафсаюзнай канферэнцыі ад выступаючых, якія гавораць аб паляпшэнні быту студэнтаў, можна часта пачуць:

— Хто вінаваты, што ў нас душ не працуе? Яны.

— Хто абяцае адкрыць для студэнтаў пральню? Яны. І яшчэ многае-многае. Яны—гэта рэктарат, адміністрацыйна-гаспадарчая частка на чале з Б. Н. Бярэзіным і, нарэшце, камандант. Яны павінны ўсё рабіць. Але гэта-ж не здымае і з нас многіх абавязкаў. Прайдземце па інтэрнатах, і тады стане зразумелым, што вельмі многае можна зрабіць агульнымі намаганнямі гаспадарніка і студэнтаў пры актыўнай дапамозе апошніх.

Мы на Нямізе. Глядзім графік санітарнага стану пакояў. Доўга шукаць не прыходзіцца: у вочы кідаюцца тлустыя «тройкі» супраць пакояў № 2, № 3 і № 4. У пакоі № 4 жывуць філолагі, фізікі, матэматыкі (стараста Ншт). Разам з працоўнай абстаноўкай у пакоі і працоўны хаос. Па вокнах раскіданы кнігі, у беспарадку стаць брудныя посуду. У шафе мы убачылі надзвычай «гарманічнае» спадучнае рэчыв: тут, як відаць, не ўпершыню сустракаюцца патэльня з астаткамі ежы, саложны шоткаў разам з крэмам і баскетбольная чаравікі. Карціну завяршае аматар чытання, які ў верхнім адзенні размясціўся

ся на ложку. Больш гаворыць няма аб чым. За ўсё гаворыць парадак у пакоі. Аднак нягледзячы на гэта, неабходна ўлічыць і справядліва заўвагі ў адрас адміністрацыйна-гаспадарчай часткі. У пакоі са сцен сыплюцца тынкоўка. Гаспадарнікі-ж пакідаюць гэта без увагі.

Прыблізна такі-ж парадак і ў пакоях № 3 (стараста Аляксееўка), № 2 (стараста Камоза), № 5 (стараста Супрановіч). У пакоі № 18 (стараста Басаў) жывуць былыя геологі, цалер студэнты політэхнічнага інстытута. Адчуваючы сабе часова прапісанымі, яны зусім не клапаціцца аб тым, каб у пакоях хоць колькі-небудзь быў парадак. Вокны бітком завалены кнігамі, чарыжамі, брудным

адзеннем. На падлозе кучы смецця, ложка не прыбраны.

Ясна, што ў інтэрнаце зусім не адчуваецца дзейнасці студсовета (старшыня т. Васін). Члены яго рэдка заглядаюць у пакоі. Да гэтага часу няма насяненнай газеты. Трэба адзначыць, што на Нямізе існуе нейкае раздзяленне. На ніжнім паверсе бруд, беспарадак, наверх—чыстая, асабліва ў пакоях № 10 (стараста Пастухонак), № 15 (стараста Ігнатовіч), № 17 (стараста Рабышэўская).

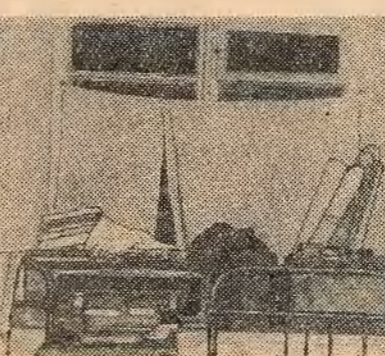
Калі мы пакідалі інтэрнат, нам кінуліся ў вочы студэнткі, якія сядзелі на лесвіцы і займаліся прыгожай да заняткаў. А чаму іменна тут? Таму што ў інтэрнаце на Нямізе на працягу многіх год няма пакоя адпачынку, дае жой-на-б было і займацца. З гэтай прычыны ў калідоры вечны шум і скогат.

У інтэрнаце няма тэлефона, а ён вельмі неабходны. Былі выпадкі, калі студэнтам даводзілася губляць многа часу на пошукі хуткай дапамогі.

У гэты-ж дзень мы пабывалі ў інтэрнаце па вуліцы Кірава. Тут жывуць юрысты. Калі раней тут санкамісія хадзіла кожны дзень, то цяпер адзін раз у тыдзень.

Амаль увесь пыл у гэтым інтэрнаце асядае зноў-такі на першым паверсе (як і на Нямізе): пакой № 4 (стараста Рудзік), № 4а (стараста Крукаў), № 6 (стараста Хаданаскі). Чыста ў пакоях № 42, (стараста Камінская), № 39 (стараста Купцова), № 38 (стараста Сухадольская), № 23, (стараста Мароз). Наогул інтэрнат пакідае добрае уражанне. Але ў кожным пакоі нас сустракалі адным і тым-жа пытаннем: ці будучы фіранкі на вокнах і сурветкі на тумбочках. Аб гэтым-жа тры гады просіць Б. Н. Бярэзіна камандант інтэрната Шэрэмэт. Але далей аб'яўлення справа не ідзе.

Зайшлі ў ленпакой. Зараз, у перыяд падрыхтоўкі да сесіі, ён, можна сказаць, ператворан у «філіял» бібліятэкі імя Леніна. Усе настольныя гульні раздзелены па пакоях. Старшыня студсовета т. Левы растлумачыў, што гэта зроблена па жаданню студэнтаў. Здаецца дзіўным, што ў студэнтаў не ўнікае ахвоты пасядаць, адпачыць пасля заняткаў, пачытаць свежую газету або часопіс.

Пакой № 18 (інт. на Нямізе).

У інтэрнаце на вуліцы Свердлава мы пабывалі на кухнях. На першых трох паверхах яны уявляюць

сабой вельмі непрыемныя малюнак. Вісяць графікі дзяжурных, але апошня адсутнічаюць. У ракавіны ва умывальніках быў выліты макаронавы суп.

Заўважыўшы дзверы з надпісам «Прасавальня», мы паспрабавалі зайсці туды і паглядзець, як-жа яна працуе, але адроз былі папярэджаны:—«Не ламайце дзверы— тут жывуць людзі».

Прыцягнулі нашу увагу і дзверы, каля якіх, разсыпаны на чым свет стаць гаспадарніка, таўкаўся студэнты.

«Чаю няма, выключана вада». Гэта лаканічны надпіс вельмі часты госяць у інтэрнаце па вуліцы Свердлава.

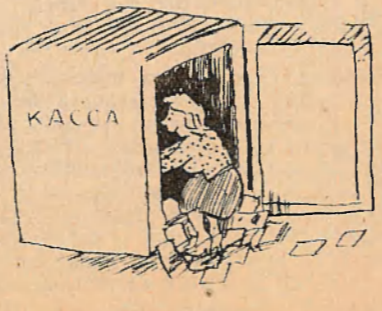
Наведванне трох інтэрнатаў навяло на розныя думкі. Вельмі многія студэнты лічаць сябе ў інтэрнаце часовамі жыхарамі, а таму дазваляюць сабе распаявацца ва ўсю. Занадта рэдка заходзяць у інтэрнат прадстаўнікі АТЧ, выкладчыкі. Гэтым і тлумачыцца тое, што студэнты да гэтага часу заўважаюць усюды два бакі: яны—гаспадарнікі і мы—студэнты. А як многа можна было-б зрабіць пры цесным кантакце.

РЭДАВАЯ БРЫГАДА:
В. ЛЕВЫ, член прафкома, В. ІЗОХ, член камітэта комсамола, Г. ІВАНОВА, А. МІХНЕВІЧ, С. ГУРЭВІЧ, Н. КАВАЛЕВА, М. ПІЛЬШЧЫКАУ, І. СІПАКОУ, В. ДАШУК,—супрацоўнікі газеты «Беларускі ўніверсітэт»

ЯК НЕ ДЗІЎНА, АЛЕ...

А. Дзегцярова за час працы на пасту сакратара мясцовага разарнула даволі-такі бурную «дзейнасць». Уся яна зводзілася да таго, каб перакласці з прафсаюзнай касы ў сваю кішню 4.000 рублёў. Так яна з «поспехам» і зрабіла.

Пры абранні Дзегцярова Працаваць дала слова. І нядрэнна працавала— Хоць-бы тое лічым, Што ўся дзейнасць абміялася У... чатыры тысячы.

Ох і давялося папацець пры перавыбарах кіраўнікам профбюро філагічнага факультэта! Ды і як было не пацець, калі прыходзілася хадзіць на дамы да кожнага члена прафсаюза для таго толькі, каб ён прагаласаваў.

